

e

SHELL EXPLORATION AND PRODUKTION
AB

ALLÉN 5
172 98 STOCKHOLM

MBN § 92

Dnr 2009-0699-8

Föreläggande om försiktighetsmått med anledning av anmälan, RY 1:8.

Fastighet

RY 1:8

Sökande

SHELL EXPLORATION AND PRODUKTION AB
ALLÉN 5
172 98 STOCKHOLM

Bakgrund

Anmälan enligt 21 § Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd angående djupborrning, kod: 13.70, inkom 2009-05-28 till miljö- och byggnadsnämnden. Den anmälda verksamheten innebär att borrning kommer ske till ett djup av ca 1000 meter under markytan beroende på var alunskiffer påträffas. Arbetet kommer att genomföras på ca sex veckor. Ett arbetsområde på ca 0,2 ha kommer att tas i anspråk. Borrningen kommer att ske på fastigheten Ry 1:8. Efter genomförd borrning och borrhålsloggning kommer borrhålet att fyllas igen med cement och platsen kommer att återställas. Syftet med provborrningen är att ta ut en kontinuerlig borkärna ur alunskiffern för senare analys i laboratorium. Anmälan redovisar de olika bormetoder som kommer att användas samt de miljökonsekvenser som kan uppkomma på grund av verksamheten.

Miljökonsekvenser:

Utsläpp till luft

Verksamheten medför utsläpp till luft från transporter och arbetsmaskiner på platsen. Antalet transporter är beräknat till 60 lastbilstransporter 'a 50 km och 100 personbilstransporter 'a 50 km. Totala utsläppen till luft på borrhålets plats med avseende på transporter beräknas vara:

- 19 kg NO_x
- 1 kg HC
- 2880 kg CO₂
- 4,5 kg CO
- 0,5 kg Partiklar

Totala utsläppen till luft på borrhålets plats med avseende på arbetsmaskiner beräknas vara:

- 2,6 ton NO_x
- 0,4 ton HC
- 114 ton CO₂
- 1,5 ton CO
- 0,1 ton Partiklar

Sammanfattningsvis kan sägas att utsläppen från verksamheten inte kommer att innebära att miljö kvalitetsnormerna överskrids. Utsläppen till luft pågår under en begränsad tidsperiod och är förhållandevis låga.

Utsläpp till mark och vatten

Marken på arbetsområdet kommer att förses med tät gummiduk för att förhindra läckage till mark och vatten. Allt dagvatten som uppkommer inom arbetsområdet avleds till en pumpgrop med oljeavskiljare för att förhindra utsläpp av förorenat vatten till omgivningen. Ingen avledning av vatten till omgivande mark- och vattenområden eller dräneringsledningar kommer att ske från arbetsområdet. Det processvatten som inte återanvänds samt dagvattnet, som kommer från arbetsområdet, kommer att samlas upp och skickas för omhändertagande till godkänd mottagningsanläggning.

Under borrhningen kommer det att sättas skyddsror (akvifärskydd) ner till 250 meters djup för att avskärma grundvattnet i omkringliggande berg från borrhålet. Enligt brunnsarkivet finns det ca fem brunnar inom en radie av 500 meter från arbetsområdet. Dessa brunnar är i huvudsak mellan 25-60 meter djupa och ger mellan 1-4 l/s. Skyddsroret minimerar en eventuell påverkan på dessa brunnar.

Vid en eventuell spolförlust i samband med rotationsborrning kan borrhväska med dess ingående ämnen spridas till omgivande grundvatten genom sprickor i lerskiffern. För att detta ska ske krävs att det finns en större spricka. SGU har kontrollerat lerskiffern genom mätningar med magnetometer och gjort bedömningen att risken är liten att påträffa sprickor i lerskiffern. I samband med borrhningen används CMC, borrhskum, bentonit och cement, produkter som även används vid etablering av dricksvattenbrunnar. Dessa produkter har valts för att minimera påverkan på närliggande brunnar. Vattenkvalitetsprover kommer att tas, både före och efter provborrning, på närliggande brunnar.

Ett impermeabelt skikt som kommer att finnas under tankningsområdet och under all utrustning som innehåller diesel. Detta impermeabla skick kommer även skydda mot utsläpp av smörjmedel, hydrauloljor och borrningsprodukter m.m.

I närområdet till arbetsområdet finns inga ytvattendrag. Dock finns det tre mindre dammar inom ca 500 meters radie.

Radon

Området ingår i ett högrisk område för radon där halterna av radongas är särskilt hög i marken till följd av alunskiffern. Alunskiffer har nästan genomgående höga uranhalter och låga toriumhalter. Det är i alunskiffern i berggrunden som naturgasen finns därmed kommer radonproblemet finnas överallt vid provtagning efter naturgas i alunskiffer. Sprick- och förkastningszoner i berggrunden kan förorsaka förhöjda radonhalter i jord, luft och grundvatten.

Provboringen kommer inte påverka eventuell förekomst av radon i närliggande brunnar. Om det uppkommer förhöjda radonhalter i luften så är det direkt vid själva provborrningshållet. Eftersom detta inte är ett instängt utrymme utan utomhus kommer detta inte medföra risk för människors hälsa.

Avfall

Allt material som uppkommer i samband mer borraraktiviteterna kommer att samlas upp i slutna containrar eller liknande behållare. Alunskiffern kan ha hög halt av tungmetaller, därför klassas detta borraravfall som farligt avfall och kommer hanteras separat och deponeras i enlighet med gällande regler för farligt avfall och på godkänd anläggning. Därmed försvinner risken för spridning av potentiellt farliga tungmetaller från borraravfall. Den beräknade mängden borraravfall från alunskiffern uppgår till mindre än en kubikmeter.

Oljebemängt avfall och annat farligt avfall som kan uppkomma, samlas in i särskilda behållare som märks upp och transporteras av godkänd transportör till godkänd anläggning.

Behållare kommer att finnas på plats för separering av trä, metall och plastavfall och transporteras bort för omhändertagande. Hushållssopor kommer att omhändertas av godkänd entreprenör.

Kemikalier

Diesel, motorolja, växelolja, hydraulolja, kompressorolja och smörjoljor kommer att finnas i arbetsmaskiner och utrustning. För svetsnings- och metallarbeten kommer även gas och lösningsmedel att finnas på platsen. De hydrauloljor och smörjmedel som kommer att användas i verksamheten kommer att uppfylla kraven i miljöstandarden SS 15 54 34

och SS 15 54 70. Övriga kemiska produkter (undantaget diesel) ska vara klassificerade som ofarliga för hälsa och miljö enligt KIFS 2005:7 eller vara godkända och uppsatta på byggindustrins BASTA-lista.

Kemikalier och kemiska produkter som lagras inom området kommer att vara märkta och förvaras i utrymmen som inte medför risk för läckage eller påkörning.

Lokalisering

Fastigheten Ry 1:8 berörs inte av några gällande detaljplaner. Inga områdesbestämmelser finns i området. Omgivningarna består i huvudsak av öppen markyta med inslag av dungar med lövträd. Marken utgörs av åkermark som för närvarande är sådd med vall samt en del som är bete. Närmsta bostadshus ligger drygt 300 m från aktuell borrhålsplats.

Påverkan på naturmiljö kommer i huvudsak att vara lokal i arbetsområdet och tillhörande körytor. Djurliv i området kan komma att påverkas tillfälligt av buller. Särskilt skyddade områden ur naturmiljöhänseende som finns i närheten bedöms inte bli påverkade av provborrningen främst på grund av avståndet.

Buller

Bullerutredning utförd av ÅF Ingemansson visar att Naturvårdsverkets riktvärden för externt industribuller 1978:5 kommer att hållas under de sex veckor som verksamheten kommer att bedrivas på fastigheten. Bullerriktlinjer avseende transporter till och från arbetsområdet kommer att hållas vad gäller den ekvivalenta ljudnivån.

Hushållning med mark och vatten

Borrhvatten och bärlager kommer i möjligaste mån att återanvändas mellan de olika borrhålsplatserna.

Kungörelse

Ärendet kungjordes i Ystadsallehanda och Skånska dagbladet den 2009-05-28.

Yttranden

Yttranden har inkommit från:

Länsstyrelsen i Skåne län

Johan Gran via ombud Johanne Linstad

Mikael Ek

Lotta Nordstedt m fl

Shell Exploration and Produktion AB har redovisat synpunkter som inkommit vid grannhöran och vid informationsmöten den 2009-06-02 och 2009-06-04.

Länsstyrelsen i Skåne län har yttrat sig enligt följande:

Länsstyrelsen har inget att erinra mot planerad åtgärd med bland annat användning av redovisade kemiska produkter under förutsättning att

bolaget vidtar långtgående skyddsåtgärder som utesluter alla risker för eventuellt spill eller läckage som kan nå omgivningen.

Länsstyrelsen anser att anmälan bör kompletteras med aktuella och korrekta säkerhetsdatablad på svenska samt även belysa eventuell förekomst av hotade arter (artskyddsförordningen) och eventuell påverkan på dessa.

Shell Exploration and Produktion AB redovisar i anmälan långtgående skyddsåtgärder för att utesluta alla risker för eventuellt spill eller läckage.

Shell Exploration and Produktion AB redovisar att de har använt länsstyrelsens digitala webverktyg kartongen för att lokalisera eventuell förekomst av rödlistade arter. De arter som har påträffats inom en radie på ca 1 km från arbetsområdet är fläckig lungört och åkerkulla. Några andra rödlistade arter finns inte registrerade i området. Shell Exploration and Produktion AB gör bedömningen att ingen av de två beskrivna arterna kommer att påverkas av provborringen. Marken där arbetsområdet är belägen ligger på en åker som i år används för vallodling. Det är inte troligt att här skulle finnas några bestånd av rödlistade arter eller andra arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen.

Avseende Länsstyrelsens synpunkt om säkerhetsdatablad svarar Shell Exploration and Produktion AB att de kommer tillse att all dokumentation på de kemikalier och kemiska produkter som används på arbetsområdet uppfyller de krav som ställs enligt lagstiftningen.

Johan Gran yttrar sig genom ombud Johanne Linstad:

Johan Gran vill uppmärksamma miljö- och byggnadsnämnden på att Shell Exploration and Produktion ABs prospekteringsstillstånd är överklagat och att det därmed inte vunnit laga kraft. Johan Gran ifrågasätter även säkerhetsbeloppet på 500 000 sek.

Vid telefonsamtal med Bergsstaten, 2009-06-18, Lotta Laurits (jurist på Bergsstaten) meddelade Bergsstaten att deras tillståndsbeslut gäller fram till dess att det ändras av högre instans, Shell Exploration and Produktion AB hänvisar till PM daterat 2004-02-20 med dnr: 209-138-04, samt att det angivna beloppet är satt efter samråd med Bergsstaten.

Johan Gran ifrågasätter antalet transporter och hur mycket vatten som kommer att användas samt vart vattnet kommer att tas ifrån.

Shell Exploration and Produktion AB uppger att transporterna är beräknade utefter det material, bränsle och vatten som kommer att behövas i de olika skedena av borrhningen, etablering, drift och avetablering. Vattnet, i anmälan redovisat att det kommer att förbrukas max 100m³, kommer enligt Shell Exploration and Produktion AB att tas

från Sjöbo kommuns vattenverk i Sjöbo.

Grannar och boende i trakten kring Lövestad har hörts av Shell Exploration and Produktion AB, dessa synpunkter har redovistas till Miljö- och byggnadsnämnden i form av minnesanteckningar 2009-06-11. De frågor som framkommit vid dessa möten som rör den anmälda verksamheten handlar om:

- Hur grannarnas dricksvattenbrunnar kan komma att påverkas.

De skyddsåtgärder som vidtas med 250 m stålrör och de stora avstånden till brunnarna gör att det bedöms att inga brunnar kommer att påverkas av provborrningen

- Antalet transporter och vägval och risker för bullerstörning

Shell har beräknat antalet transporter till 60 st och vägen är vald utifrån säkerhetssynpunkt, den störning som kan uppkomma på grund av transporterna är övergående eftersom de flesta transporter sker vid etablering och avetablering samt att verksamheten kommer att pågå under ca sex veckors tid.

Lotta Nordstedt

Lotta Nordstedt är orolig för att grundvattnet ska skadas och för hur den radon som finns i området kommer att påverkas av provborrningen grundvattnet.

De skyddsåtgärder för grundvattnet som vidtas med 250 m stålrör och de stora avstånden till brunnarna gör att det bedöms att inga brunnar kommer att påverkas av provborrningen.

Shell uppger att provborrningen inte kommer påverka eventuell förekomst av radon i närliggande brunnar. Om det uppkommer förhöjda radonhalter i luften så är det direkt vid själva provborrningshålet. Eftersom detta inte är ett instängt utrymme utan utomhus kommer detta inte medföra risker för människors hälsa i området.

Övriga frågor i yttrandet rör inte miljö- och byggnadsnämndens myndighetsutövning, dessa frågor kan därför inte hanteras i detta ärende.

Ett flertal yttrande rörande en framtida utvinning av naturgas har inkommit i ärendet. Den anmälda verksamheten rör dock endast djupborrning efter borrhälsor och de effekter på miljön som verksamheten kan medföra. Det som granskas i detta ärende är därför enbart de konsekvenser på miljö och människors hälsa som kan uppkomma vid den anmälda djupborrningen. Miljö- och byggnadsnämnden hänvisar därför dessa yttranden till Länsstyrelsen i Skåne Län, som är

tillståndsmyndighet vid en eventuell tillståndsansökan om att utvinna naturgas.

Motivering

Miljö- och byggnadsnämnden gör bedömningen att den anmälda verksamheten kan bedrivas utan olägenhet för människors hälsa eller miljön under förutsättning att nedanstående försiktighetsmått följs.

Miljöinspektörens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden i Sjöbo Kommun beslutar med stöd av 26 kap 9 §, 2 kap 3 § miljöbalken samt 27 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd förelägga Shell Exploration and Produktion AB, org nr: 556742-4865, Allégatan 5, 172 98 Stockholm, om följande försiktighetsmått att:

- Bedriva verksamheten i enlighet med vad som anges i anmälan med tillhörande handlingar.
- Vid sådan ändring av verksamheten som är av betydelse ur störningssynpunkt, i god tid anmäla ändringen till miljö- och byggnadsnämnden.
- Vid läckage eller olyckstillbud omedelbart underrätta räddningstjänsten och miljö- och byggnadsnämnden.
- Vid uppkomst av olägenhet från verksamheten skyndsamt utreda orsaken och vidta åtgärder. Innan åtgärderna vidtas ska de godkännas av miljö- och byggnadsnämnden.
- Tillse att all dokumentation för samtliga kemikalier och kemiska produkter som används i verksamheten uppfyller gällande lagstiftning (säkerhetsdatablad, märkning).

Enligt av kommunfullmäktige fastställd Taxa för tillsyn enligt miljöbalken (Kf §189/07) debiteras en timavgift på 700 kr för nedlagd handläggningstid i detta ärende. Tidkort och faktura skickas separat.

Arbetsutskottets förslag

Arbetsutskottets förslag till miljö- och byggnadsnämnden:
att bifalla miljöinspektörens förslag.

Miljö- och byggnadsnämndens beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

BESVÄRSHÄNVISNING

Överklagandet skall ställas till Länsstyrelsen i Skåne län.

Tala om vilket beslut Ni överklagar genom att ange t ex paragraf i protokollet.
Ange också varför Ni anser att beslutet är oriktigt och vilken ändring Ni vill ha.

Bifoga handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning.

Överklagandet skall lämnas in eller skickas till Miljö- och byggnadsnämnden. För att överklagandet skall kunna prövas måste handlingarna ha kommit in dit senast inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet.

Har Ert överklagande kommit i rätt tid kommer Miljö- och byggnadsnämnden att skicka handlingarna vidare till Länsstyrelsen med ev eget yttrande.

Underteckna skrivelsen och uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer.

Om något är oklart kan Ni vända Er till kommunen.

Adressen är: **Sjöbo Kommun, Miljö- och byggnadsnämnden, 275 80 SJÖBO.**